

Τότλης, Σάκης (Έδεσσα, 1946): Γεννήθηκε στην Έδεσσα, όπου και ζει παντρεμένος με δύο παιδιά. Υπηρέτησε ως στρατιωτικός/Ηλεκτρονικός με εξειδίκευση στη μετάδοση των ραδιοκυμάτων («Radiowave Propagation», U.S. Signal Corps, New Jersey U.S.A). Υπήρξε καθηγητής Αγγλικής με πτυχία proficiency των πανεπιστημίων Cambridge και Michigan. Υπηρέτησε στη θέση του διευθυντή της τοπικής εφημερίδας «ΤΑ ΝΕΑ» της Έδεσσας και του Νομού, με ιδιόκτητο τυπογραφείο Offset, ως το 1985, όταν συνταξιοδοτείται πρόωρα. Ήταν επί σειρά ετών αρθρογράφος του κύριου άρθρου στις εφημερίδες «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ» και «ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ». Κριτικές, συνεντεύξεις και εργασίες του έχουν εμφανιστεί κατά καιρούς σε πολλές εφημερίδες και περιοδικά (ΝΕΑ, ΒΗΜΑ, ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΑΥΓΗ, ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΕΣ, ΔΕΝΤΡΟ, ΦΗΓΟΣ, ΙΤΗΑΣΑ, ΥΦΕΝ, ΝΕΑ ΠΟΡΕΙΑ, κ.α.).

Ο Σάκης Τότλης είναι ακούραστος εργάτης του ονείρου, με το οποίο έχει ασχοληθεί εντατικά τα τελευταία είκοσι πέντε χρόνια (1990-2014). Έχει αναπτύξει τη «Χωρο-Χρονική+Συναισθηματική (ΧΧ+Σ) θεωρία και μέθοδο για την ερμηνεία των ονείρων», την οποία έχει παρουσιάσει το περιοδικό Αρχαιολογία και Τέχνες (τ. 81 Σελίδες 27-35). Από το 2006 κάνει πετυχημένες διαλέξεις ανά την Ελλάδα με γενικό τίτλο: «ΤΟ ΟΝΕΙΡΟ ως χώρος, χρόνος και συναίσθημα», προσκεκλημένος από τους Δήμους και τις Δημόσιες Κεντρικές Βιβλιοθήκες Βέροιας (22/3/06) και Γρεβενών (29/11/06), από τον Δήμο και τη ΔΕΠΑ Χρυσούπολης (28/3/07), από το Βιβλιοπωλείο «Κεντρί» στη Λαμία, με την επίσημη υποστήριξη του Εθνικού Κέντρου Βιβλίου (4/11/07), και στη Θεσσαλονίκη (3/12/2007), προσκεκλημένος από τον Σύλλογο Αποφοίτων της Φιλοσοφικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, επίσης στα Γιαννιτσά προσκεκλημένος από το σύλλογο Βιβλιόφιλων Νομού Πέλλας και στη Φλώρινα από τη Λέσχη Πολιτισμού Φλώρινας (Λε.Πο.Φλω) και τελικά στην Ολλανδία, προσκεκλημένος από την ένωση για την μελέτη των ονείρων (Association for the Study of Dreams - ASDreams).

Στην τηλεόραση έχει εμφανιστεί σε ειδικά αφιερώματα των εκπομπών:

- «ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΟ», με σκηνοθέτιδα την Κατερίνα Ευαγγελάκου της ομάδας «CINETIC».
- «ΜΙΑ ΠΟΛΗ – ΕΝΑ ΒΛΕΜΜΑ», με σκηνοθέτη τον Χάρη Παπαδόπουλο, πρόεδρο της Εταιρείας Ελλήνων Σκηνοθετών.
- «ΑΕΙΟΝ ΕΣΤΙ», του Βασίλη Βασιλικού.

Εργογραφία:

1991: «Ο ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ, Έδεσσα-Ζυρίχη», μυθιστόρημα, εκδόσεις «Διαγωνίου». Δεύτερη, τρίτη, τέταρτη έκδοση από τις εκδόσεις «Κέδρος». Πέμπτη έκδοση από τις εκδόσεις «ΠΑΤΑΚΗΣ». Στο μυθιστόρημα αυτό βασίστηκε η κινηματογραφική ταινία «ΒΑΛΚΑΝΙΖΑΤΕΡ» του Σωτήρη Γκορίτσα.

- 1992: «ΧΩΡΟΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑ – μια ιδέα», στο βιβλίο αυτό καταγράφεται η αρχική ιδέα για την χωρο-(χρονο)-συναισθηματική μέθοδο ερμηνείας των ονείρων. Ιδιωτική έκδοση.
- 1995: «ΠΑΝΣΕΛΗΝΟΣ, διηγήματα μικρά και μη», συλλογή διηγημάτων, εκδόσεις «ΚΑΣΤΑΝΙΩΤΗΣ».
- 1996: «DEJAVU», σενάριο για κινηματογραφική ταινία μεγάλου μήκους, που εγκρίθηκε και χρηματοδοτήθηκε από το Ελληνικό Κέντρο Κινηματογράφου.
- 1997: «12 ΟΝΕΙΡΑ». Δώδεκα όνειρα ερμηνευμένα σύμφωνα με τη χωρο-συναισθηματική μέθοδο ερμηνείας των ονείρων. Εκδόσεις «Δελφίνι».
- 1998: «ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ». Ελεύθερη απόδοση του «Τάο Τε Τσινγκ» του Λάο τσε. Εκδόσεις «ΠΑΤΑΚΗΣ».
- 1999: «Η ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑ ΣΤΗΝ ΕΔΕΣΣΑ». Ιστορικό βιβλίο. Γενική επιμέλεια (Έρευνα, συγγραφή, τυπογραφικός σχεδιασμός), για λογαριασμό του Τ.Μ.Θ. (Τεχνικού Μουσείου Θεσσαλονίκης) και Τ.Ε.Ι. Έδεσσας.
- 2000: «ΕΚΕΙ ΗΜΟΥΝ ΚΙ ΕΓΩ». Παραδοσιακά παραμύθια από την Έδεσσα. Εκδόσεις «ΠΑΤΑΚΗΣ».
- 2001: Δημοσιεύεται η Χωρο-Χρονική και Συναισθηματική (ΧΧ+Σ) θεωρία του για το όνειρο από το μεγαλύτερο επιστημονικό περιοδικό στην Ελλάδα «ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΕΣ» του δημοσιογραφικού Οργανισμού Λαμπράκη (τεύχος 81, σελίδες 27-35).
- 2002: «ΕΝΑ ΟΝΕΙΡΟ ΚΑΙ ΕΠΤΑ ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ». Μυθιστόρημα. Εκδόσεις «ΠΑΤΑΚΗΣ».
- 2005: «ΘΥΜΑΜΑΙ», αφήγημα. Εκδόσεις «Μέτρο».
- 2006: «THE TRUE EYE OF THE TIGER». Πρωτότυπη κριτική εκδοχή στα Αγγλικά, του κλασικού Κινέζικου «Βιβλίου των Αλλαγών» (I Ching). Εκδόσεις P.O.D "BOOKSURGE" Charleston, NC U.S.A.
- 2009: «Η ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΧΘΕΣ ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΑ». Ιστορικό βιβλίο για τη σύγχρονη και την αρχαία Μακεδονία. Έκδοση της Νομαρχίας Πέλλας.
- 2009: «ΙΝΤΕΡΣΙΤΙ». Μυθιστόρημα. Εκδόσεις Κέδρος.
- 2010: «ΤΟ ΑΓΡΑΦΟ ΧΑΡΤΙ». Αφήγημα. Εκδόσεις Ποταμός.
- 2010: «ΕΝΕΡΓΕΙΑ – η πνοή στον πηλό». Φιλοσοφικό δοκίμιο. Εκδόσεις e-bookshop.gr.
- 2010: «ΤΟ ΝΟΗΜΑ ΤΟΥ –ν». Φιλοσοφικό δοκίμιο. Εκδόσεις e-bookshop.gr.
- 2010: «ΤΟ ΟΝΕΙΡΟ ΩΣ ΧΩΡΟΣ, ΧΡΟΝΟΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑ, μια φιλοσοφική περιήγηση στο όνειρο και στην πραγματικότητα.» Φιλοσοφικό δοκίμιο. Εκδόσεις e-bookshop.gr.
- 2011: Δημοσιεύεται η Χωρο-Χρονική + Συναισθηματική (ΧΧ+Σ) θεωρία του για το όνειρο στο επιστημονικό περιοδικό DREAMTIME, (τόμος 28, νούμερο. 1, Χειμώνας 2011,σελίδες 10-13, 32-34), που εκδίδεται από την μεγαλύτερη παγκόσμια ένωση για τη μελέτη των ονείρων (AS Dreams), με έδρα τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, με σύμβουλο έκδοσης την κυρία Deirdre Barrette, μια παγκόσμια αυθεντία σε θέματα ονείρου, καθηγήτρια ψυχολογίας στο πανεπιστήμιο Χάρβαρντ.
- 2011: Δημοσιεύεται η Χωρο-Χρονική + Συναισθηματική (ΧΧ+Σ) θεωρία του για το όνειρο από το έγκυρο επιστημονικό περιοδικό NAJM (Northern American Journal of Medicine - Ιατρικό Περιοδικό της Βορείου Αμερικής).

2013: «Ο ΠΩΛΗΤΗΣ ΒΙΒΛΙΩΝ.» Από τις εκδόσεις ΜΕΤΡΟ, ένα φιλοσοφικό μυθιστόρημα όπου ο συγγραφέας αφηγείται τις εμπειρίες πώλησης των βιβλίων του στους καταρράκτες της Έδεσσας τα τρία τελευταία καλοκαίρια.

2014: Δημοσιεύεται η ίδια ΧΧ+Σ ονειρική θεωρία σε χοντρό εξώφυλλο (hard cover) από τις εκδόσεις «ανοιχτή επιστήμη» (Open Science), που είναι το ανοικτό πανεπιστήμιο της Νέας Υόρκης στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής.

Κριτικές έργων του (επιλογή)

Ιντερσίτι, εκδόσεις Κέδρος, 2009

ΥΠΟΓΕΙΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ

Της Ελισαβετ Κοτζια / ekotzia@yahoo.gr

Διαθέτει μια παράξενη γοητεία [...] για την ασυνήθιστη ασυμμετρία που χαρακτηρίζει τη σύνθεσή του. Στην αρχή υπάρχει ένα πολύ δυνατό ολιγοσέλιδο πεζό. Ο αφηγητής εξηγεί ότι η μυστηριώδης εμμονή του στην αλήθεια οφείλεται σε ένα κρίσιμο επεισόδιο της προσχολικής ηλικίας [...] Το σύντομο αυτό κείμενο φθάνει στα χέρια ενός δεύτερου αφηγητή, κι έτσι περνάμε στο επόμενο τμήμα του μυθιστορήματος. [...] Ευσεβείς πόθοι, διαψευσμένες επιθυμίες, παρανοήσεις και παραλείψεις. Ενα πλήθος έντιμων βιοπαλαιστών, αλλά και επιδέξιων απατεώνων που περιμένουν ή βάζουν το χεράκι τους για να συμβεί το θαύμα. [...]

Φτάνουμε έτσι στο τρίτο μέρος του μυθιστορήματος όπου ένας καινούργιος αφηγητής αντιλαμβάνεται, ταξιδεύοντας από τη Θεσσαλονίκη στην Αθήνα με την αμαξοστοιχία Ιντερσίτι, πως διαθέτει μια υπερκόσμια ικανότητα να επηρεάζει με την ανάσα του την εσωτερική διάθεση των άλλων [...] Διαβάζουμε λοιπόν τρεις ιστορίες εντελώς ασύμπτωτες μεταξύ τους, οι οποίες παραμένουν εκκρεμείς, μετέωρες, [...]. Και η τέχνη στο «Ιντερσίτι» βρίσκεται στην εγκατάσταση εντελώς απροσδιόριστων, υπόγειων διασυνδέσεων ανάμεσα στα φαινομενικώς ασύνδετα και στα επιφανειακώς ξένα μέρη. Διότι ανάμεσα στα κενά και στα χάσματα που αφήνουν οι εκκρεμείς ιστορίες και πίσω από τα τυφλά σημεία της όρασης των ηρώων, κάτι σαν ρεύμα, σαν μια αύρα κυκλοφορεί προσδίδοντας στο κείμενο οργανική ενότητα. [...]

Το άγραφο χαρτί, εκδόσεις Ποταμός, 2010

Βάζω χέρι στην αλήθεια για να την ομορφύνω

Ο Σάκης Τότλης έχει κόλλημα με τον γενέθλιο τόπο του, την Έδεσσα. Σχεδόν όλο το έργο του αγγίζει τρυφερά και αληθινά την υδάτινη πόλη, πνιγμένη στην κυριολεξία στα ποτάμια και στους καταρράκτες της.

[...] Το τελευταίο του βιβλίο, το αφήγημα «Το άγραφο χαρτί», κυκλοφόρησε από τις προσεγγμένες από κάθε άποψη εκδόσεις «Ποταμός» της Αναστασίας Λαμπρία. Πρόκειται χωρίς υπερβολή για ένα κομψοτέχνημα κοφτού, ασθματικού και με σωστές δόσεις λυρικού λόγου, που δεν ξεχειλώνει σ' ένα στείρο συναισθηματισμό. [...] «Οι μαγικές παιδικές αναμνήσεις δεν πεθαίνουν ποτέ. Είναι η πολύτιμη μαγιά στη μνήμη, [...]», είναι το σχόλιο του αφηγητή-συγγραφέα, δυο-τρεις σελίδες προτού ολοκληρωθεί το αφήγημα.

Βασίλης Κ. Καλαμαράς, *Ελευθεροτυπία*, Παρασκευή 6 Αυγούστου 2010

Το άγραφο χαρτί, εκδόσεις Ποταμός, 2010

[...] ο Σάκης Τότλης κατορθώνει με τα παιδικά του βιώματα να γράψει ένα πραγματικά χαρούμενο βιβλίο. Αντί για διηγήματα, στρώνει ένα ενιαίο αφήγημα, χωρισμένο σε σύντομα κεφάλαια, που είναι παρατεταγμένα σε μια χαλαρή χρονολογική ανέλιξη, φτάνοντας μέχρι τη σχολική ηλικία. [...].

Είναι ο αφηγητής που θυμάται. Αυτός οργανώνει με οικονομία λόγου το βιωματικό υλικό σε μικρές, επιμέρους ιστορίες, εστιασμένες σε πρόσωπα, τόπους και καταστάσεις. [...] Στην αναπαράσταση των συμβάντων αφήνει κύριο ήρωα το παιδί, χωρίς παρεμβάσεις στις ακόμη αδιαμόρφωτες σκέψεις του. Πιστεύουμε ότι ο χαρούμενος χαρακτήρας του αφηγήματος οφείλεται σε αυτό το μοίρασμα ρόλων μεταξύ παιδιού και αφηγητή.

[...] Το αφήγημα αποτυπώνει τη χαρά από το πρώτο αντίκρισμα των πραγμάτων. [...] Τα επίφοβα έρχονταν από τα παραμύθια, όπως οι λάμιες. [...]

Σχεδόν όλες οι αφηγήσεις που αναφέρονται σε νεανικά βιώματα, περιγράφουν και τα πρώτα ερωτικά σκιρτήματα. Έτσι και στο αφήγημα του Τότλη, το πλέον θαυμαστό από τα πράγματα που αντικρίζει ο ήρώας του, είναι «το κουτάκι της Βασούλας». [...]

Μάρη Θεοδοσοπούλου, *Ελευθεροτυπία*, Βιβλιοθήκη, Σάββατο 4 Δεκεμβρίου 2010

Η μυρωδιά της μνήμης

Το «άγραφο χαρτί» είναι ένα αφήγημα για μια παιδική ηλικία σε μια ελληνική επαρχία μερικές δεκαετίες πίσω. Μικρά κεφάλαια, σαν πινελιές, συνθέτουν μπρεσιονιστικά έναν καμβά μιας καθημερινότητας. Δεν ξέρω, γιατί, αλλά όταν έκλεισα το βιβλίο του Σάκη Τότλη ένιωθα ότι είχα διαβάσει ένα μυθιστόρημα 350 σελίδων και όχι ένα αφήγημα (σαν διήγηση) 100 σελίδων. Είχα τη γεύση μιας ιταλικής ταινίας, από εκείνες της δεκαετίας του '70 ή του '80, όπου μικροί ήρωες έτρεχαν ξυπόλυτοι τα θερμά καλοκαίρια, ανακάλυπταν άγουρους έρωτες σε μυστικούς αχυρώνες και άκουγαν παράξενες ιστορίες από έναν μυθικό παππού.

Αλλά, την ίδια στιγμή, ήξερα ότι δεν ήταν ακριβώς έτσι.

[...] οι περιγραφές, έντονες αλλά σύντομες, δίνονται σε μικρές δόσεις, όσο χρειάζεται ώστε το ελάχιστο να γίνει μέγα.

Κι ύστερα είναι οι χαρακτήρες. Η οικογένεια. Οι γείτονες. Η παρέα. Είναι τα απέραντα μποστάνια. Είναι οι θεομηνίες. Είναι η ερωτική αφύπνιση στην αποθήκη και η έκσταση μπροστά στον άγνωστο κόσμο των ενηλίκων. [...] Είναι το χιούμορ με δόσεις αυτοσαρκασμού, με νύξεις και υπαινιγμούς. Έχει όλη την υγιή απορία ενός μικρού παρατηρητή που δεν χρειάζεται να δώσει εξηγήσεις ή να γίνει απαραίτητα αρεστός.

[...] Το «άγραφο χαρτί» είναι ένα ανάγνωσμα ωριμότητας για μια «ανώριμη» ηλικία. Ένα αντίδωρο. Με πολλούς καρπούς.

Νίκος Βατόπουλος, kathimerini.gr, Τρίτη, 21 Σεπτεμβρίου 2010

Απόσπασμα από το έργο του Το άγραφο χαρτί

...Θυμάμαι τις παράγκες δίπλα στον γκρεμό. Αυτές είναι οι πρώτες εικόνες που έχω στο μυαλό μου. Θυμάμαι που ήταν πράσινες. Ένα σβησμένο λαδοπράσινο πολύ όμορφο. [...]

... Παραδίπλα από τις παράγκες ήταν ο «Παράδεισος». Καταπράσινο εξοχικό κέντρο με ένα δάσος καρέκλες αραδιασμένες στο χείλος του γκρεμού, γεμάτο παιδιά τα πρωινά που δεν δούλευε πολύ.

Θυμάμαι κάναμε τρουλωτά φουρνάκια από λάσπη στη σκιερή αυλή του. Μαζεύαμε μια τούφα ψιλό χώμα, το πατικώναμε γερά με τις χούφτες και το ραντίζαμε σιγά σιγά με νερό από το αυλάκι. Σταγόνα σταγόνα έσταζε το λαμπερό νερό από τους κόμπους των δαχτύλων. [...] Κατάσπαρτη η αυλή του «Παράδεισου» με πολύχρωμες τζιτζίνκες για μας! ...

Το παρόν κείμενο εστάλη από τον συγγραφέα Σάκη Τότλη για την επικαιροποίηση του Λεξικού Νεοελληνικής Λογοτεχνίας των Εκδόσεων Πατάκη.